

Christer Lundin
Strategisk trafikplanering
Tel. 508 263 71
christer.lundin@gfk.stockholm.se

2003-08-18

Dnr 03-387-246

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

**Riskstudie av transporter med farligt gods inom Stockholms stad
Skrivelse från Mats Rosén (kd) och Björn Nyström (kd)**

FÖRSLAG TILL BESLUT

GFN överlämnar och åberopar detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Olle Zetterberg

Monica Hildingson

SAMMANFATTNING

I en skrivelse till gatu- och fastighetsnämnden föreslår Mats Rosén (kd) och Björn Nyström (kd) att en riskstudie av transporter med farligt gods genomförs i form av ett examensarbete vid en teknisk högskola.

Kontoret framhåller att även om kontoret deltar aktivt i arbetet med att förbättra säkerheten vid transporter av farligt gods, är det också andra aktörer som har övergripande ansvar för dessa transporter. Inte minst Vägverket och Räddningsverket bedriver ett omfattande utrednings- och analysarbete med riskstudier för transporter med farligt gods.

Kontoret använder årligen examensarbetare från de tekniska högskolorna som ett sätt att få aktuellt ämnen utredda och analyserade. Det kan vara ett lämpligt sätt att få frågor kring transporter av farligt gods belysta genom examensarbeten. Kontoret är berett att initiera examensarbeten för att belysa olika problemställningar rörande de transporter av farligt gods som ligger inom gatu- och fastighetsnämndens primära ansvarsområden.

UTLÅTANDE

Skrivelsen

I en skrivelse till gatu- och fastighetsnämnden tar Mats Rosén (kd) och Björn Nyström (kd) upp frågan om att genomföra en riskstudie av transporter av farligt gods inom Stockholms stad.

I skrivelsen hänvisas till ett utfört examensarbete vid Lunds Tekniska Högskola om transporter av farligt gods i norra delen av Stockholms län. Rosén och Nyström föreslår att gatu- och fastighetskontoret tar initiativ till att ett examensarbete vid en teknisk högskola utförs vad gäller transporter av farligt gods inom Stockholms stad. Examensarbetet föreslås erbjudas via den svenska Nationella Exjobb-poolen <http://exjobb.sunset.se>.

Vidare föreslår Rosén och Nyström att kontoret dels rapporterar vad som hittills gjorts för att höja säkerheten för sådana transporter inom staden, dels lämnar förslag på lämpliga förbättringsåtgärder med utgångspunkt från bland annat det föreslagna examensarbetet.

Skrivelsen bifogas.

Analys

Det pågår ett omfattande arbete med att göra transporter av farligt gods säkrare. Stadens brandförsvaret, länsstyrelsen och statens räddningsverk är viktiga aktörer på myndighetssidan. Varuägarna och transportörerna har naturligtvis ett stort ansvar och de arbetar för att på olika sätt öka säkerheten för transporter av farligt gods.

Transporter av farligt gods kan göras säkrare bl. a. genom att begränsa trafiken, att få säkrare fordon och transportkärl och att hitta andra alternativa ämnen som är mindre farliga.

Transporter av farligt gods sker med lastbil, på järnväg och med fartyg. Gatu- och fastighetskontoret kommer i första hand i kontakt med de transporter som sker med lastbil.

Gatu- och fastighetskontoret medverkar tillsammans med Vägverket aktivt i arbetet med att förbättra säkerheten och minska riskerna för transporter av farligt gods på stadens gator och vägar. Detta arbete sker i samarbete med de ovannämnda myndigheterna brandförsvaret, länsstyrelsen och räddningsverket, och även stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen deltar i arbetet.

Under senare år är det två frågor som påtagligt har stått i fokus i arbetet med transporter av farligt gods. Den ena är det svåra olyckstillbudet som inträffade i februari 1998 med en gasoltransport på Tegeluddsvägen på Gärdet, en incident som kunde ha fått en mycket olycklig utgång. Den andra frågan rör Södra Länken och dess öppnande nästa år, vad gäller vilka

transporter av farligt gods som kan gå i tunneln och vilka som bör vara kvar på ytvägnätet.

Med anledning av olyckstillbudet på Tegelluddsvägen bildades på stadens initiativ en särskild arbetsgrupp med representanter från stadsbyggnadskontoret, gatu- och fastighetskontoret, miljöförvaltningen, brandförsvaret, länsstyrelsen, Vägverket och stadsledningskontoret. Arbetsgruppen lade fram ett åtgärdsprogram för säkrare transporter, och detta program är idag till stora delar genomfört. Kontoret redovisade arbetsgruppens analyser och förslag till åtgärdsprogram för gatu- och fastighetsnämnden under hösten 1998.

I fråga om transporter av farligt gods i Södra länkens tunnlar har en gemensam avsiktsförklaring gjorts av länsstyrelsen, polismyndigheten, brandförsvaret, Vägverket och gatu- och fastighetskontoret. I avsiktsförklaringen framhålls att man bör eftersträva att så mycket av transporterna som möjligt skall gå i tunnelarna och inte på ytvägnätet, och i anslutning till detta redovisas ett program för att skapa förutsättningar för att transporter av farligt gods kan gå i tunnelarna. Gatu- och fastighetsnämnden har i beslut godkänt avsiktsförklaringen.

Det fortsatta arbetet med avsiktsförklaringen har nu lett fram till att ett underlag för förslag till lokala trafikföreskrifter för Södra länken föreligger. Förslaget innebär att huvudparten av det farliga godset kan transporteras i tunnelarna, vilket enligt analyserna är betydligt säkrare än om det transporteras på ytvägnätet.

Ytvägnätet, d. v. s. omledningsvägnätet för Södra länken, har i riskhänseende utretts av stadsbyggnadskontoret, bl. a. för att analysera möjligheterna till framtida bebyggelse intill omledningsnätet. Stadsbyggnadskontorets rapport Riskinventering – omledningsvägnätet för Södra länken färdigställdes i augusti förra året. Ansvariga myndigheter är överens om att rapporten kan ligga till grund för det fortsatta arbetet med att minska riskerna med transporter av farligt gods.

I övrigt kan nämnas att kommunstyrelsen har uppdragit åt gatu- och fastighetsnämnden och brand- och räddningsnämnden att göra en översyn av vilka bensinstationer som utgör akuta riskfaktorer samt hur ersättningslägen/ kapacitet för dessa ska kunna lösas. Uppdraget har redovisats för nämnden vid sista mötet inför sommaren i år.

Inom kontoret bedrivs årligen flera examensarbeten från de tekniska högskolorna med företrädare för kontoret som handledare. Ämnena spänner över många områden med tonvikt på trafik- och fastighetsfrågor. Förslag till ämnen kommer ofta via ett informellt samarbete mellan kontorets avdelningar och högskolans olika institutioner.

Kontorets förslag/synpunkter

Det pågår på många håll ett omfattande arbete att göra transporterna av farligt gods säkrare. Gatu- och fastighetskontoret deltar aktivt i detta arbete.

S

Gatu- och fastighetskontoret är dock endast en av flera aktörer i fråga om vägtransporter av farligt gods, och även andra aktörer har övergripande ansvar för dessa transporter.

Transporterna är normalt kommunövergripande, och det är det statliga vägnätet med Vägverket som väghållare som i första hand berörs av transporter av farligt gods. Även inom Stockholms stads gränser är det Vägverkets vägar såsom exempelvis Essingeleden, som har största omfattningen av transporter av farligt gods. Vägverket bedriver inom ramen för sitt sektoransvar ett omfattande utrednings- och analysarbete om transporter av farligt gods.

Räddningsverket är den myndighet som utfärdar regler för transporter av farligt gods, och även länsstyrelserna har ålagts viktiga uppgifter vad gäller kontroll och övervakning av farligt gods.

Ett examensarbete på en teknisk högskola kan vara lämpligt att få någon eller några speciella frågor kring transporter av farligt gods utredda och analyserade. Man kan dock inte få mera heltäckande analyser och riskstudier genomförda inom ramen för ett examensarbete om transporter av farligt gods.

Kontoret använder årligen examensarbetare från de tekniska högskolorna som ett sätt att både få ett aktuellt ämne utrett och analyserat och samtidigt få möjligheten att rekrytera unga, duktiga medarbetare.

När frågeställningar om transporter av farligt gods aktualiseras, för vilka gatu- och fastighetskontoret har ett primärt ansvar, är kontoret berett att ta fram det erforderliga utredningsunderlaget och förslag till lösningar genom att initiera examensarbeten vid de tekniska högskolorna och därmed låta examensarbetarna genomföra behövliga utredningar och förslag.

Kontoret föreslår att gatu- och fastighetsnämnden överlämnar och återoppar detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Mats Rosén och Björn Nyström.

SLUT